

Utgitt av Oslo Fylkeslag av Hørselshemmedes Landsforbund (HLF), 29. årgang, stiftet 1917.
Adresse: Inkognitogt. 12, 0258 Oslo tlf 22 55 73 58 e-post: o-fylkeslag@c2i.net
I redaksjonen: Grethe Hejer, Dan Erik Løvås, Ole Vidar Skinnerlien, skribent Rita Lindanger.
Deadline Høreluren 1/2007 er 1. desember 2006

.....Bioteknologi i hverdagen.....

Fremtiden og bioteknologi i hverdagen

Dr. Philos, Steinar Bergseth, holder foredrag i Inkognitogaten, onsdag 15. november kl. 12.00

Hva er bioteknologi? Har du en definisjon?

Bergseth forteller at *anvendelse av naturvitenskap og teknologi på levende organismer og på deler, produkter og modeller av disse slik at levende eller ikke levende materiale endres for å frembringe kunnskap, varer og tjenester.*

Forstår dere dette, kjære lesere?

Omskrevet til et forhåpentligvis forståelig språk, kan den uttrykkes som:

I bioteknologien kombinerer man den kunnskap man har om alt liv med teknologiske metoder slik at man kan bruke dette til å produsere varer, tjenester og ny kunnskap. Tre eksempler som kan illustrere hva definisjonen omfatter kan være: 1) Brødbaking og ølbrygging der gjær omdanner det vi gir dem å spise på til hhv brød og øl. 2) Produksjon av Insulin til diabetikere. 3) Diagnostisering av sykdommer som arves eller oppstår i arvematerialet, f. eks. visse former for brystkreft (arves) og mongoloide (oppstår spontant i arvematerialet under unnfangelsen).

Hva er det banebrytende eksempel på bruk av ny bioteknologi?

Den nye bioteknologien kalles også gjerne genteknologi for å vise at vi her bruker kunnskapen om genene i arvematerialet til å produsere noe. Det betyr samtidig at man gjør endringer i arvematerialet til de organismene som skal produsere noe for å få til det man vil.

Selv synes jeg også at det er fascinerende at man ut fra bitte små biologiske spor som f. eks. hår, spytt og blod kan finne ut hvem dette tilhørte, slik det brukes i kriminalsaker til å finne gjerningsmennene.

Kan man i dag via genteknologi hindre noen i å bli døve?

Så vidt jeg vet er ikke det mulig pr. i dag, men dersom årsaken til døvheten er arvelig, kan man under svangerskapet finne ut om barnet arver dette og kanskje en dag utvikles det metoder for å rette på feilen i arvestoffet før barnet blir født.

Kan man via genteknologi reparere hørselskader?

Med skader forstår jeg deg dit at det er noe som har oppstått som et resultat av en eller annen påvirkning og ødelagt noe av hørselen. Det er ikke pr. i dag mulig å reparere noe av dette via genteknologi, og jeg tror det er veldig langt frem, om i det hele tatt mulig noen gang å bruke genteknologi til dette.

Bioteknologi er omdiskutert politisk. Hvorfor?

For det første koster det mye penger og tar lang tid å utvikle bioteknologien, og som kjent så er det ikke så lett å få norske politikere til å bevilge mye penger til forskning i Norge, og diskusjonene er jo alltid der om hva man skal bruke Statens penger til. Hovedgrunnen til at det er omdiskutert er at mange har en oppfatning av at man "rører ved Guds skaperverk", og da kommer alle samfunnsmessige, etiske og moralske problemstillinger inn i bildet. Dette tar det lang tid å diskutere, og det er ikke ett svar på alle spørsmål. Myndighetene har derfor opprettet "Bioteknologinemda" som belyser og hjelper til i disse vanskelige diskusjonene.

Fremtidsvisjoner. Hva skjer om 10 – 20 år? Utgjør bioteknologi en større del av legevitenenskapen og helsevesenet?

Ja, helt sikkert. Om 10 – 20 år vil kunnskapen om menneskets arvemateriale være så stor at man kan bruke dette direkte inn i legevitenenskapen og helsevesenet. En viktig mulighet her er at man mye bedre kan tilpasse medisiner og behandlinger til hver enkelt, slik at de virker best mulig. En annen viktig mulighet er at man ut fra det man vet om hver enkelts arvemateriale kan forhindre sykdommer i å oppstå ved å gi råd om livsførsel og ernæring.

Kan man ved hjelp av bioteknologi dyrke melon og vindruer i Gudbrandsdalen?

Ja, hvis man ved hjelp av den moderne bioteknologi vil sette ressurser inn på å forandre arvematerialet i melonplanter og vinstokker til å kunne leve godt i Groruddalen, så kan det være mulig. Da skal man huske på at man får det som kalles genmodifiserte organismer, og da er vi tilbake til de vanskelige etiske problemstillingene som jeg gjerne diskuterer med dere den 15. november. R.L.

.....Aktivitetskalender.....

Kurs/studiegrupper starter når minst 5 deltakere har meldt seg. Kursprisen er kr 250,- pr person. kr. 350,- pr. medlem med pårørende. Påmelding kurs/studiegrupper til Ada Spæren tlf. 950 58 677 eller sekretariatet 22 55 73 58. Se også tekst TV NRK 1 side 774, 775, 776. Påmelding til møter og andre arrangementer: sekretariatet 22 55 73 58, e-post: o-fylkeslag@c2i.net

OKTOBER – faste kurs

Hver mandag	1700	PORTUGISISK	- kursleder Maria Rocha
Hver mandag	1700	SPANSK nygebyrnere	- kursleder Javier Alarcon
Hver tirsdag	1000-1430	BILLEDVEV	- kursleder Torunn Syversen
Hver tirsdag	1230	STELL OG BRUK AV HØRE-APPARAT gratis kurs	- kursleder audiograf Irene Hveem
Hver torsdag	1630-1900	FRANSK litt øvet	- kursleder Karin L. Smaaland
Hver torsdag	1700-1900	SPANSK litt øvet	- kurssleder Javier Alarcon
Hver fredag	1100-1400	FAMILIEBRIDGE	- kursleder Tor Leik Feragen

Nye kurs

Hver mandag	1200	TURIST SPANSK	- kursleder Astrid Hernholm, fra 23/10
Hver tirsdag	1900	VINKURS	fra 24/10

Møter og arrangementer - åpne for alle

På møtene i Seniorettreffet og Tinnitus-Caféen er det hørselshjelpere tilstede. Rimelige batterier.

Tirsdag	03/10	1600-1800	TINNITUS-CAFÉEN	
Fredag	06/10	1400	ÅPNING NY UTSTILLING	Anne Marie Lenngren Malerier, keramikkfugler
Onsdag	11/10	1630-1830	VEILEDNINGSKONTORET	
Onsdag	11/10	1830	LOKALLAGET NORD	
			Advokat Ole Chr. Høie:	"Arverett".
			Beverting – utlodning – gratis adgang	
Fre-søn	13/15		REGIONKURS	"Læring og mestring hørsel"
Onsdag	18/10	1200-1500	SENIORTREFFEN	
			Politibetjent Leif Rosenkilde: "Sikkerhet for eldre"	
			Entré kr. 30.- Enkel beverting	
Onsdag	25/10	1630-1830	VEILEDNINGSKONTORET	
Onsdag	25/10	1800	GRORUDDALEN	Veitvet Eldresenter
			Underholdning v/ Birger Olafsen. Entré kr. 30.-	

NOVEMBER - faste kurs som i oktober

Møter og arrangementer – åpne for alle

Fredag	03/11	1400	ÅPNING NY UTSTILLING	Kari Bache-Wiig Akvareller, malerier
Tirsdag	07/11	1600-1800	TINNITUS-CAFÉEN	
Onsdag	08/11	1630-1830	VEILEDNINGSKONTORET	
Onsdag	08/11	1830	UNGE VOKSNE	Temakveld
Torsdag	09/11	1800	LOKALLAGET VEST	
			Geir Salvesen, Aftenpostens vinskribent, veileder oss i kunsten å drikke vin. Smaksprøver! Entré kr. 50,-	
Onsdag	15/11	1200-1500	SENIORTREFFEN	
			Dr. philos. Steinar Bergseth:	
			"Bioteknologi i hverdagen, hva – hvordan – hvorfor."	
			Entré kr. 30.- enkel beverting.	
Onsdag	22/11	1630-1830	VEILEDNINGSKONTORET	
Lørdag	25/11	1030	GRORUDDALEN	
			Buss-/båttur til Strømstad. Avreise Oslo bussterminal kl. 1030. Priser: kr. 250,- for medl. m. ledsager, kr. 370.- ikke-medl. Betaling til Groruddalen Hørselslag på ktn 0530 24 97550. Bindende påmelding innen 1. november til tlf. 22 55 73 58, 915 57 787 eller 22 21 30 28. Begrenset plass.	
Onsdag	29/11	1800	GRORUDDALEN	Veitvet eldresenter.
			Underholdning ved Rolf Nikolaisen. Entré kr. 50,-	

DESEMBER – faste kurs som i oktober

Møter og arrangementer – åpne for alle

Fredag	01/12	1400	ÅPNING NY UTSTILLING	Knut Andersen – tegninger
Tirsdag	05/12	1600-1800	TINNITUS-CAFÉN	
Onsdag	06/12	1630-1830	VEILEDNINGSKONTORE	
Onsdag	06/12	1830	LOKALLAGET NORD	Tema- og julemøte! Torbjørg Færøvik: "En reise i Kina". Sang og musikk og bevertning. Gratis adgang.
Onsdag	13/12	1200	SENIORTREFFEN	Julemøte! Ekstra bevertning. Underholdning v/ bl.a. Birger Olafsen. Entré kr. 50. Påmelding innen 8/12 til Ragnhild T. Thoresen, tlf 22 21 30 28 eller Kari Tolnæs, tlf 22 52 42 19.

Litt av hvert.....

Piker, vin og vals

Anbefales! Det er en kunst å drikke vin. Vinskribenten i Aftenposten, Geir Salvesen, holder foredrag den 9. november kl. 18.00 i Inkognitogaten 12.

Mange hørselshemmede og spesielt dem med tinnitus (øresus) reagerer på garvesyre i rødvin. Finnes det gode rødviner uten garvesyre som ikke rober lommeboka?

Rødviner uten garvesyre overhodet er en umulighet. Da er det bedre å drikke rosévin. Men myke Valpolicella-viner eller Beaujolais-viner har vanligvis mindre garvestoffer.

Vin er også omtalt som elskovsdrick. Blir man mer sosial og erotisk av å drikke vin, hvorfor?

Som Shakespeare sa det for noen hundre år siden: Øker lysten, demper evnen. Vi kan vel si at det er helt riktig. Man blir i hvert fall mer sosial. Inntil tre glass, er det klassiske rådet. Etter det blir det lett surr. Men alkohol og spesielt vin fungerer ved at tankene og ordene løper mer uhemmet og at det lettere kan oppstå nye koblinger i hjernen. Men blir det for mye, så blir det for mye...

Hva bestemmer vinsmaken – druesorten – jordsmonnet d.v.s. jordtypen vinstokkene er plantet i, eller er det temperaturen det året druene vokser?

Alt bestemmer vinsmaken. Druesorten, jordsmonnet – om det er kalk eller grus eller leire, hvilken temperatur gjæringen har, om vinen blir puttet på ståltanker eller i eikefat, hva slags gjærtyper som brukes. Og selvsagt klimaet. Vin som kommer fra varme land blir ofte rikere, fyldigere og mer alkoholiske enn viner fra kjøligere land som i høyere grad kan skilte med aromatiske kvaliteter og mer friskhet og god vinsyre.

Hvor lang vinhistorie har vi i Norge? Drakk vikingene vin? Vikingene drakk i utgangspunktet mjød, som var gjæret honningdrick. Men ettersom de herjet nedover kontinentet fikk de smaken på vin. Og det fortelles at Paris måtte betale nordmennene i vin for å unngå vikingenes herjinger. Vindrikkingen kom på banen først ved Hansa-tiden og handelen med utlandet.

Frem til 1600-tallet, før skjenkestuene dukket opp i Norge, var det apotekene som forsynte landets innbyggere med vin, stemmer det? Var vin opprinnelig en helsedrikk? Vin var jo både en helsedrikk og en gudedrikk. Dvs at man trodde man kom nærmere det guddommelige ved å drikke vin. Av dette kommer også nattverden hvor de kristne drikker Jesu blod ved å drikke vin. Paulus anbefalte jo vin mot mageplager, så kristendommen kan egentlig kalles for vinens religion.

Når oppsto det første vinmonopol i Norge? Det var på 1920-tallet – 1924 – tror jeg. Det ble ikke etablert for å hindre omsetningen av alkohol, men tvert imot for å sikre vinlandene best mulig markedsadgang i Norge i og med at Norge ville sikre sin tørrfiskeeksport til Spania og Portugal.

Er norsk vin god? Kan man lage god hjemmelaget vin av for eksempel rabarbra? Det kommer an på hva man mener med god vin. Söt vin kan man få til på kjøkkenbenken, men den fine kombinasjonen av sødme og syre som vindruer gir, er vanskelig å oppnå ellers.

Hvilken vin foretrekker du å drikke sammen med din kone (eller venninne) i slagene mellom wienervals? Jeg drikker mye hvitvin. Det gir et lettere hode og passer den maten vi liker best. Wienervals bør jo bli fulgt av en leskende, østerriksk hvitvin laget på Grüner Veltliner eller Riesling. R.L.

Høreluren takker for alle gaver, som gjør det mulig å sende bladene til våre medlemmer. Bidrag kan sendes til Oslo Fylkeslag av HLF v/kasserer Dan Erik Løvås, Inkognitogt. 12, 0258 Oslo - bankgiro 7066 05 1036

.....Linker til lokallagene.....

[Groruddalen Hørselslag](#)
[Oslo Hørselslag Nord](#)
[Oslo Hørselslag Syd](#)
[Oslo Hørselshemmedes Forening Vest](#)

.....Kjenner du noen som hører dårlig?.....

Oslo Hørselshemmedes foreninger kan tilby:

- * Veiledningskontor der autoriserte hørselshjelpere veileder om høreapparater, informerer om rettigheter mm
- * Gratis hjemmebesøk av våre hørselshjelpere
- * Diverse kurs, foredrag, teaterbesøk, turer
- * Medlemsblader
- * Utlån av diverse tekniske hjelpemidler

Medlemskapet koster kr 340,- pr år og inkluderer forsikring av høreapparater. Påmelding til medlemskap: e-post hlf@hlf.no

.....Vil du bli medlem i HLF?.....

[Meld deg inn her!](#)
[Ta gjerne en titt på fordelene som medlem her!](#)
[Bestill diverse brosjyrer og informasjonsmateriell her!](#)

.....Våre sponsorer.....

Rådgivnings-
kontoret for
hørselshemmede

oticon

PHONAK

Audiotronics AS

HØRSEL I SENTRUM - OSLO'S NYE HØRSELSBUTIKK

Sentralt, i en av de travleste handlegatene, finner du Oslo's første hørselsbutikk, "Hørsel i sentrum." Butikken drives av GN Resound og Beltone, som har flyttet alt kundemottak fra sine kontorer til den nye butikken i Grensen 8.

Åpningstiden er hverdager fra 10 – 16. Vi er lettere tilgjengelig enn før og butikken har inngang fra gateplan, sier Agnes Skjelbreid Andersen, som er audiograf og avdelingsleder for butikken. Vi ønsker å alminneliggjøre det å bruke høreapparat på lik linje med det å bruke briller. Butikken og dens beliggenhet er en unik mulighet for å gjøre nettopp dette.

Vi tilbyr hovedsakelig høreapparatveiledning, inn-/utlevering av service, justering av apparater, batterier og tilbehør, samt avstøpninger til høreapparat- og støypropper.